

เทศน์เช้า วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๙

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ฟังธรรมเพื่อหัวใจของตน หัวใจของตนที่มันทุกข์มันยากนี้ไง เวลาเกิดเป็นคนๆ เราก็กายกับใจ มนุษย์นี่เป็นคน แต่เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาตามความเป็นจริงนะ ร่างกายมันก็ส่วนร่างกาย แต่ความเป็นจริงเพราะเราเกิดเป็นมนุษย์ไง มนุษย์มีกายกับใจ เรารักษาก็รักษาแต่ร่างกายนี้ แต่หัวใจของเรา เราปล่อยปละละเลย เว้นไว้แต่ผู้ที่มีศีลมีธรรม

มีศีลมีธรรมนะ มันศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ ศีลคือรั้วรอบขอบชิด ศีลมันเป็นเครื่องอยู่ของใจ ศีลกับใจมันเป็นอันเดียวกัน แต่ถ้าเป็นร่างกายนี้ไม่มีขอบเขต เพราะมันควบคุมไม่ได้ มันต้องให้หัวใจ ให้ความคิดนี้เป็นคนควบคุมดูแลมัน ถ้าดูแลมันก็ดูแลมันด้วยความสงบสุขใจ

สุภาพกาย สุภาพจิต

ฟังธรรมๆ ฟังธรรมเพื่อหัวใจของตน ร่างกายมันจะเป็นอย่างไร เราก็ดูแลมันไปตามธรรมชาติมันแหละ แล้วมันก็อยู่ที่บุญและบาป

มากมายในสมัยพุทธกาลที่พระเกิดมาไม่เคยมีโรคภัยไข้เจ็บเลย มากมายที่พระในสมัยพุทธกาลเกิดมาทุกตะเข้ญใจมีแต่โรคภัยไข้เจ็บทั้งนั้น เป็นเพราะอะไรละ

กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา เขาทำของเขา มา เขาทำของเขา มา มันให้ผลของมัน เห็นไหม เวลาสุตวิสัยๆ นั่นแหละคือเวรคือกรรมของสัตว์ แต่ถ้าคนมันอยู่ในวิสัย มันก็รักษาดูแลของมันไป รักษาดูแลของมันไป นี่เรื่องของโลก

ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นักธรรมตรี นักธรรมโท นักธรรมเอก ก็สอบ สอบแล้วให้คะแนน นั่นเป็นผลข้างนอก มันเป็นความถูกต้องตามธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เราไปศึกษา

ศึกษามาแล้วให้ฝึกหัดปฏิบัติ ฝึกหัดปฏิบัติมา ดีหรือชั่ว ใจมันรู้ ทุกข์หรือสุข ใจมันเป็น ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมา มันเป็นที่หัวใจดวงนี้ ถ้าเป็นที่หัวใจดวงนี้ มันเป็นเรื่องเดียวกันไง มันไม่ต้องไปลงคะแนน ไม่ต้องให้ใครให้คะแนน ให้ผลตอบรับ

ผลตอบรับคือใจของตน แล้วมหัศจรรย์ด้วย เวลาจิตมันสงบระงับเข้ามา มันมหัศจรรย์ในตัวของมัน มันถึงเห็นชัดๆ ใจ อ้อ! กายกับใจ ร่างกายจะเป็นอย่างไร เราก็ดูแลรักษา

คนที่มีอำนาจวาสนานะ เขาไม่ใช่ว่าดูแลดูแลแคลนว่าร่างกายไม่ใช่ของเรา แล้วเราไม่ต้องไปดูแลรักษามัน เวลาครูบาอาจารย์ใจ เจ็บไข้ได้ป่วยดูแลรักษาไว้ รักษาไว้ทำไม รักษาไว้เพื่อฝึกหัดปฏิบัติให้ถึงที่สุดแห่งทุกข์ ถ้าถึงที่สุดแห่งทุกข์แล้วเมื่อไหร่ก็ได้ แต่ถ้ายังไม่ถึงที่สุดแห่งทุกข์ พยายามรักษาของตนไว้ๆ เพราะอะไร เพราะไม่อยากเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะอีกต่อไป

ฉะนั้น เวลาหัวใจที่มันเป็น มันมหัศจรรย์ตรงนั้นนะ แล้วมันเป็นปัจจัยตั้ง มันเป็นส่วนปฏิรูปโก ไม่ต้องใครไปบอก รู้จริงเห็นจริงในใจของตน ถ้ารู้จริงเห็นจริงในใจของตน มารยังแหง

เวลามาร เวลาครอบครองวัฏฏะ ทุกคนเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะอยู่ในอำนาจของมัน มันนอนกระดิกเท้าเลย

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาสาชักชวนญาณทำลายอวิชชา มารดินพราดๆ เลย “เจ้าชายสิทธัตถะจะพ้นจากมือเราไป” ไปฟ้องลูกสาวมาร ความโลภ ความโกรธ ความหลง มาพยายามชักนำให้อยู่ในอำนาจของตน มันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้เพราะอะไร

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน แล้วมันเป็นศาสดาของเรา แล้วเวลาปัจจัยตั้ง ส่วนปฏิรูปโกของเราละ อุตตา หิ อุตตโน นาโถของเราละ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน นั่นแหละพุทธะ ถ้าพุทธะของเรา แล้วมันอยู่ไหนละ

มันอยู่ได้อวิชชา อยู่ได้พญามาร

หลวงปู่มั่นบอกว่า กิเลสมันอยู่ที่ฐิติจิต

จิตเดิมแท้ที่ผ่องใสๆ นั่นแหละกิเลสทั้งนั้น เพราะอะไร เพราะครูบาอาจารย์เราปฏิบัติมาแล้ว หลวงตาพระมหาบัวท่านบอกไว้ ปฏิบัติบูชากิเลส ไปยอมจำนนกับไอ้แสงสว่างนั้นนะ ไปยอมจำนน ไปเคารพคารวะมันเลย ทั้งๆ ที่เป็นข้อเท็จจริง ผู้ที่ปฏิบัติมา เวลาท่านเป็นจริงขึ้นมา ท่านถึงได้ทำลายอวิชชา ทำลายภวาสวะ ทำลายภพ ทำลายชาติ นั่นนะข้อเท็จจริง อะไรไปบอก ใครจะต้องมายืนยัน

นี่ไง อุตตา หิ อุตตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยนี้ไว้ วางธรรมวินัยนี้ไว้ให้ศึกษาค้นคว้า มา ทางโลก ทางปริยัติก็ให้คะแนน ให้ความนิยมชมชอบกันไป นี่มันเป็นประเพณีวัฒนธรรมไง

พระปฏิบัติฯ เวลาเขาจะปฏิบัติของเขา เริ่มต้นตั้งแต่เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ ตั้งแต่อุปัชฌาย์ให้มาแล้ว ถ้าอุปัชฌาย์ให้มาแล้ว ท่านมีอำนาจวาสนาของเขา เขาฝึกหัดปฏิบัติของเขาขึ้นมาจากความเป็นจริงในใจของเขา เขาจะเข้าสู่ทาง

ทางคือความสงบระงับ ความปกติสุขของตน ดั้นรณชวนชวายเป็นปัจฉัยเครื่องอาศัยเท่านั้น แล้วเวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา พยายามสงบระงับในหัวใจของตน ถ้าหัวใจของตน เรารักษาดูแลของเรา

แล้วโลกจะเห่อเหิมทะเยอทะยาน นันกรรมของสัตว์ สัตว์โลกชอบอย่างนั้นนะ ชอบแสงสีเสียง กระแสสังคม ชอบ โลกธรรม ๘ มีลามเลื่อมลาม มียศเลื่อมยศ นั้นมันก็มีแค่นั้นแหละ

แต่ถ้าอตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน มหัสจรรยในหัวใจของตน ในพระพุทธานุสาสนาแล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ สาธุๆ

สาธุๆ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย กว่าท่านจะมาเกิดเป็นพระโพธิสัตว์ เป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ๖ ปีมันทุกข์ยากๆ ขนาดไหน

ทุกข์ยากๆ ทุกข์ยากกับใครละ

ทุกข์ยากกับพญามารไง พญามาร กิเลสอวิชชาอยู่ที่ฐิตจิตนั่นไง มันทุกข์ยากเพราะมันครอบงำมาไม่มีต้นไม่มีปลายไง เวลาเขาจริงเขาจึงขึ้นมาเป็นสัจจะเป็นความจริงใจ

มคโค ทางสายกลางในพระพุทธานุสาสนากลางหัวอก ปฏิบัติตามความเป็นจริงอันนั้น ไม่เกี่ยวกับใครทั้งสิ้น

ไอ้ที่จัดเป็นพิธีกรรม ไฉนมันคอนเสิร์ท ธรรมะคอนเสิร์ท มีแสงสีเสียงแว๊บบๆ เลย แต่ข้อเท็จจริงไม่เป็นอย่างนั้นหรอก

ถ้าผู้ที่มีอำนาจนะ จิตมันจะสงบมันจะมีอาการอย่างนั้นนะ เขามีสติปัญญาเท่าทันทั้งนั้นนะ ถ้าไม่เท่าทัน มันจะเท่าทันกิเลสได้อย่างไร

ไอ้ที่แสงสีเสียงประกายแว๊บบในใจนะ อาการทั้งนั้น

สิ่งที่เป็นความจริงคือพุทธะ ผู้ตื่น ผู้รู้ ผู้เบิกบานในใจอันนั้น แล้วถ้ามันยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้นะ มันเห็นภาวนามนยปัญญา มันเห็นนะ เห็นธรรมจักร จักรที่เคลื่อนออกไปจากจิตของตนนะ ปัญญาเกิดจากจิตนะ มหัสจรรยในหัวใจของตนนั้นนะ นั้นนะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสาธุๆ

ไอ้พวกแข่งหน้าแข่งหลังนั่นเป็นเรื่องของสัตว์ เรื่องของสัตว์โลกที่มันจะมีอย่างนี้ตลอดไป มันมีมาอย่างนี้ แล้วก็จะมิต่อไปอย่างนี้ แต่พระพุทธศาสนาไม่เป็นอย่างนั้น

พระพุทธศาสนาเกิดกับโลก อยู่กับโลก

มีอำนาจวาสนาขึ้นมานะ เราอยู่กับโลกโดยไม่ติดโลก โลกต้องวางไว้อย่างนั้น มันเป็นเรื่องของมันอย่างนั้น แล้วมันจะอยู่ของมันอย่างนั้นตลอดไป มีแต่เจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญเท่านั้น แต่หัวใจของเราจะเจ็บปวดไปกับมันตลอดเวลา ถ้าเรายึดมันถือมันในหัวใจของตน

แต่ถ้าเป็นธรรม เป็นธรรมมีสติปัญญา อาจารย์ก็ไม่ต้องลงคะแนนให้ ทุกอย่างก็ไม่ต้องมาชี้ นำ มันเกิดธรรมสังเวช เพราะสิ่งที่มหัศจรรย์ที่สุดคือจิตของมนุษย์ จิตคือสิ่งที่คิดเอง รู้เอง ได้เองในหัวใจของตน มันพิจารณาของมันไป มันเกิดธรรมสังเวช คนเหมือนกัน ตาเหมือนกัน มองเหมือนกัน คิดไม่เหมือนกัน

คนที่เป็๑นธรรมๆ นะ เห็นอาการอย่างนั้น เห็นสังค๑มอย่างนั้น เดียวจะมาช่วยเหลือ

คนที่เป็๑นโลกๆ นะ อาการอย่างนั้น เดียวมันจะมาแสวงหาผลประโยชน์

สิ่งที่ความคิดในใจเหมือนกัน แต่โอกาสความรู้สึ๑กนี้๑กคิดแตกต่างกัน

คนคนหนึ่งทำให้โลกกระเพื่อ๑มไม่ได้ ไว้อย่างนั้น แล้วเดี๑ยจะมาจัดการให้ มาช่วยเหลือ เจื้อ๑จวน ปลงธรรมสังเวช

ใจดวงหนึ่งมองเห็นอาการอย่างนั้น ฉันจะมีชื่อเสียแล้วละ ฉันจะยอ๑ดเยียมแล้วละ

มันบ้าบอ๑คอแตกมาจากไหน

แต่ถ้ามันเป็นจริงๆ ขึ้นมา มันมีสติมีปัญญาใ๑ง ถ้าปฏิบัติ ปฏิบัติอย่างนี้ แต่ถ้าเป็นภาคปริยัติก็ศึกษา๑นะ อันนั้นเป็นคุณงามความดี อันนั้นเป็นความซั๑ว มีสติมีปัญญา ใ๑นั้นเป็นมิจ๑จ๑ไม่ควรทำ๑ๆ

คิดอย่างนั้นนะ แต่ห้ามใจไม่อยู่หรอ๑ก

ถ้าห้ามใจอยู่๑นะ มันต้องทำสมาธิเป็น ตัวทำสมาธิ๑นี้๑แหละ ไอ้สิ่งที่ก่๑กวนในใจของ๑ตน ต้องสงบตัว๑ลง

การทำสมาธิคือกิเลสสงบตัว๑ลง มันถึงเป็นอิสระ ถึงเป็นสัม๑มาสมาธิ

แต่คิดเอง จินตนาการเอง มันเป็นภวังค์ๆ ภวังค์ทั้งนั้นนะ ภวังค์คือมีส่วนผสม มีอาการ ร้อยแปดพันเก้า แล้วก็ไหลไปตามมัน ทำสมาธิกันไม่เป็น ทำสมาธิกันไม่ได้ ไม่ได้เพราะอะไร

เพราะครูบาอาจารย์นั้นแหละ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านถามเลย “จิตเป็นอย่างไร” นั้นสมาธิ

ครูบาอาจารย์เราไม่ต้องการให้ลูกศิษย์ลูกหาเป็นพระอรหันต์หรอก ต้องการให้ลูกศิษย์ ลูกหาให้กิเลสมันสงบตัวลง จิตใจมันเป็นอิสระ จิตใจถึงเป็นขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ แค่นี้มันชัดเจนนะ

มันชัดเจนว่า นี่คือการทำสมถกรรมฐาน ผีก็หัดทำความสงบของใจ ไม่ใช่จะได้บรรลुธรรมเป็นบ่าบคอแตกไปนุ่น ไข่พวกแข่งหน้าแข่งหลัง ไม่มีเหตุไม่มีผล เติลิดเปิดเปิง แต่อิงพระ ปาโง อิงไว้ พระนักปฏิบัติ นักปฏิบัติหลับหลับตาเดินจงกรมทะลุปรุโปร่งหมดนะ

เติลิดเปิดเปิง

แต่ถ้าครูบาอาจารย์นะ ท่านไม่สนใจหรอก จิตสงบไหม จิตเป็นอย่างไรไหม มันเป็นการ ยืนยันว่าหัวใจของคนมีผู้คุ้มครองดูแล

จิตใจของคนปล่อยปละละเลยด้วยความเห่อเหิมทะเยอทะยานโดยกิเลสต้นหาความ ทะยานอยาก จะเป็นพระอรหันต์ๆ แต่ไม่รู้จักตัวเองเลย

ทำสมาธิให้เป็น ทำสมาธิให้ได้นะ เราจะมีสุขความสงบ แล้วเป็นสุภาพบุรุษ ว่าเป็น คือความสงบของใจ แล้วทำอะไรไม่เป็นเลย เพราะมันยังไม่มีเหตุ ยังไม่มีผลงานอะไรทั้งสิ้น

ผลงานของเขา จิตสงบแล้วน้อมไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็น ธรรมตามความเป็นจริง นี่พระพุทธศาสนา เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติตามแนวทางสติปัฏฐาน ๔ พระพุทธศาสนาของชาวพุทธไทย มีทาน มีศีล มีภาวนา พระพุทธศาสนา มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นรัตนตรัย เป็นที่พึ่งที่อาศัย

สิ่งที่พึ่งที่อาศัย หัวใจไม่ว้าวเหว หัวใจไม่โดนทอดทิ้ง หัวใจมีรัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่อาศัย นั้น เป็นวัฒนธรรมประเพณีของชาวพุทธ แล้วถ้าเขามีอำนาจวาสนา เขาต้องฝึกหัดปฏิบัติ ละเว้น จากการที่มันเป็นอยู่นั้น ละเว้นสิ่งที่มันเป็นอยู่นั้น เพราะมันเป็นอาการ มันเป็นอารมณ์ ความรู้สึก ไม่ใช่ไปต่อยอดขึ้น

“แนวทางสติปัฏฐาน ๔ ดิฉันก็ปฏิบัติแนวทางสติปัฏฐาน ๔ มาแล้วนะคะ คุยกับหลวง พ่ออยู่เนี่ย จิตสงบตลอดเวลาเลยนะคะ”

เพื่อเจอเพื่อพบ แล้วก็ให้เขาไปเป็นสินค้าหากินกัน ใ้พวกปัญญาอ่อนก็ชอบ ชอบให้คนยกตุต ใครยกตุตขึ้นน่ะยอดเยี่ยม แต่ใจเป็นจริงหรือ ถ้ามันไม่เป็นจริง เราจะเชื่ออย่างนั้นได้อย่างไร

แต่นี้ไง พระพุทธศาสนาไง เป็นศาสนาแห่งเสรีภาพ ไม่มีการกดขี่ข่มเหงใดๆ ทั้งสิ้น ศาสนาอื่นไม่เชื่อ เขาก็จับขังคุกนะ ลักษณะนี้ตัดมือทิ้งเลย แต่ของเราสิทธิเสรีภาพ ไม่กดขี่ข่มเหงใครทั้งสิ้น ให้ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในการนึกคิด ให้มีการฝึกหัด

แต่ถ้ามันเป็นจริง มันจะเป็นจริงในหัวใจของตน ถ้าเป็นจริงในใจของตน เราเห็นแล้วมันสังเวช นี่ไง มันถึงวุฒิภาวะไง วุฒิภาวะมันอ่อนแอมาก วุฒิภาวะอ่อนแอ แล้วมารมันก็ยี้มไ้

กิเลสอยู่ที่ฐิติจิต อยู่ที่หัวใจดวงนั้นแหละ อยู่ที่จิตใต้สำนึก อยู่ที่ก่อนจะนึกคิดมานี้ กิเลสมันไหลมาทั้งนั้นเลย แล้วเราเชื่อมั่นไหม

มันมีมาอยู่โดยดั้งเดิม มันมีมากับหัวใจดวงนี้ ไม่มีมา มันจะไม่มีการเกิดดับ ไม่มีมา มันจะไม่มีการเกิดเป็นมนุษย์ แต่การเกิดเป็นมนุษย์นี้เป็นอริยทรัพย์ ถ้าเกิดมามีบุญมีกุศลก็สร้างคุณงามความดีของตน มันก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไปตามแรงขับของบุญและกรรม

ใครมีอำนาจวาสนา แหกออก ด้วยความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะ เวลาพิจารณาไปด้วยวิปัสสนา สังโยชน์มันขาด มันแหกออก สักกายทิฐิ วิจิกิจฉา สัมพัทพรามาส สังโยชน์ ๓ กามราคะ ปฏิฆะอ่อนลง กามราคะ ปฏิฆะขาดไป รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทธัจจะ อวิชชา มันมีแต่ชื่อ มันมีแต่ทางวิชาการ มันมีเอาไว้ไม่กัน แล้วบอกว่ามันหมดแล้ว มันไม่มี

นี่พูดถึงว่า ถ้าเรามีสติมีปัญญาของตนไง พังธรรมๆ เพื่อหัวใจของตน แล้วถ้าฝึกหัดปฏิบัติของเราขึ้นมา ทุกข์ ฝึกหัดปฏิบัตินี้เพราะใจมันวอกแวกวอแวเต็มที่ แล้วเราจะดูแลให้มันเป็นหนึ่ง ดูแลให้มันสงบระงับเข้ามาในแสนทุกข์แสนยาก แต่เนี่ยคือต้นทุน แต่เนี่ยคือตัวตนของตน

อตตา หิ อตตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

ทำสมาธิได้คือเห็นตัวตนของตน เหมือนเราได้สัญชาติ สัญชาติของชาวพุทธ พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เอวัง